

TUMP

VUOSIJULKAISU 2020

TURUN MOOTTORIPYÖRÄILIJÄT ry

Bike & Boat World kuuluu Otto Brandt -konserniin ja on varma kumppani vene-, skootteri-, ATV- ja pienkonevalintoihin 115-vuoden historiaan peilaten.

JO 30-VUOTTA INTOHIMON ASIALLA!

PIAGGIO®

VAUHDITAMME VAPAA-AIKAASI, TERVETULOA KAUPOILLE!

Myyvälässämme huolehditaan viranomaisohjeistuksen mukaisista hygieniatoimenpiteistä.

BIKE & BOAT WORLD

TURKU Vahdontie 30 | 0207 757 340 | info.turku@bikeworld.fi

www.bikeworld.fi

VUOSIJULKAISU 2020

TURUN MOOTTORIPYÖRÄILIJÄT ry

SISÄLTÖÄ:

Hallitus 2020	4
Puheenjohtajan palsta	5
TUMP kerhona	6
Minä TuMPilaisena	7
Turku Reykjavik	8
Hankoniemellä	11
Saaristoralli 2020	14
Mathildan kierros	16
Kuvia 2020	18
2020 vastaisku koronalle	20
Retki Tarttoon	28
Tartto, historiaa ja nähtävää	30
Ilmoituksia	32

Päätoimittaja:
Ossi Lindstedt

Osoite:
TUMP ry
PL 359
20101 Turku

Painos:
1400 kpl

Toimitus:
Turun moottoripyöräilijät
ry:n jäsenet

47. vuosikerta

Painopaikka: Oy Silverprint Ab
ISSN: 0783-8980

TURUN MOOTTORIPYÖRÄILIJÄT ry:n HALLITUS 2020

Hallitus:

Puheenjohtaja;

Varapuheenjohtaja:

Jäsensihteeri:

Taloudenhoitaja:

Kerhoisäntä:

Sihteeri:

Kerhotuotteet:

Fairplay-kisa:

Tapahtumat:

Smoto ja rataharjoittelut:

Saaristoralli:

Rainer "Raikku" Nilovaara

Joni Vähä-Ruka

Tua Nilovaara

Riitta "Ride" Nousiainen

Jouni "Jones" Rautio

Elias Ruutti

Kimmo Grönholm

Kalevi "Klepa" Kankaansyrjä

Joni Vähä-Ruka

Janni Hyvönen

Ossi Lindstedt

Toimihenkilöt

Olavi Mäkinen, kerhotilat

Matti Ristola, Tiistai-ajelut

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

OTSIKKO

Leipis

TUMP KERHONA

Turun Moottoripyöräilijät ry, tutummin TuMP, sai alkunsa 1969, kun joukko moottoripyöräileviä nuoria kokoontui yhteen ja päätti perustaa moottoripyöräkerhon. Tarvittiin kerho, joka ajaa motoristien etuja ja tuo toimintaan virallisuutta.

TuMPin reilu 50-vuotisen matkan varrella jäsenistö on vaihtunut, mutta jäseninä on edelleen pitkään kerhossa mukana olleita. Yli 30 vuotta jäseninä olleita on peräti 15 kerholaista. Pisimpään mukana ollut on ollut jäsenenä 51 vuotta eli koko kerhon olemassaolo ajan. Kysyttäessä lähes alusta asti kerhossa mukana olleelta jäseneltä mitä kerho hänelle merkitsee, hän näyttää sen olevan sydämessä ja kertoo tärkeintä kerhossa olevan ystävät. TuMPissa kerholaiset eivät olekaan toisilleen pelkästään motoristeja, vaan ihmisiä.

TuMPin tarkoituksena yhdistyksenä on tukea, kehittää ja toteuttaa moottoripyöräharrastusta, kehittää jäsenten ajo- ja liikennetaitoja sekä edistää moottoripyöräilyn positiivista julkisuuskuvaa. Mm. ajotaitoja kerho pyrkii tukemaan järjestämällä ruosteenpoisto kurssin kauden alussa ja ratapäiviä. Näiden lisäksi TuMP järjestää ajokauden alusta monipuolisesti erilaista aktiviteettia sekä jäsenille että ei-jäsenille.

TuMP on kerhona kuitenkin paljon enemmän, kuin pyrkimys edistää moottoripyöräilyyn liittyviä asioita niin omien jäsenten keskuudessa kuin yleisesti. Kerhoon ovat tervetulleita aivan kaikki ikään, sukupuoleen, kokemukseen tai moottoripyörän merkkiin katsomatta. Kerhossa vaalitaan hyväksyvää, rentoa ja kannustavaa ilmapiiriä, jossa kaikki ovat tasavertaisia keskenään. TuMPissa onkin ”katto korkealla ja seinät leveällä”.

Mikäli kaipaa ajoseuraa niin muista kerholaisista sen saaminen on melko taattua, kun sitä vain rohkenee kysyä. Välillä kerholaiset ajelevat pienemmässä, välillä isommassa porukassa. Virallisena porukka-ajeluna toimii ns. tiistai-ajelut, jotka ovat vastuuhenkilön vetämiä ja suunniteltuja. Niihin voivat osallistua myös kerhon ulkopuoliset. Ajeluissa otetaan aina jokainen huomioon, joten vähäiselläkin ajokokemuksella on erittäin tervetullut mukaan. Muilta kerholaisilta saa halutessaan apua, tukea ja neuvoja.

Kahvilla vesi- ja räntäsadetta suojassa Kustavissa 2020.

TuMPilla on omat kerhotilat, missä on mm. mahdollisuus huoltaa ja talvisäilyttää omaa pyörää. Kerhotiloissa on myös mahdollista viettää aikaa muiden kerholaisten kanssa esim. biljardia pelaten tai vain kahvikupillisen äärellä kuulumisia vaihtaan. Ajokauden ulkopuolella kerho järjestää kerholla erilaisia tapahtumia, joiden tarkoituksena on tuoda jäseniä yhteen myös talvikauden aikana.

Kerhosta löytyy varmasti jokaiselle jotakin. Kerhon mottona toimii ”Osallistu, vaikuta, viihdy”. Jokainen jäsen on tärkeä osa kerhoa ja jokaisella jäsenellä on mahdollisuus olla vaikuttamassa siihen millainen kerho TuMP on. Ilman jäseniä ei ole kerhoa.

Talvikaudella ajanviettoa kerholla muiden kerholaisten kanssa.

Ajokauden 2021 aloitusta kerhon jäsenten kesken

MINÄ TuMPILAISENA -UUDEN JÄSENEEN KOKEMUKSIA

Rakkauteni moottoripyöräilyyn alkoi jo hyvin nuorena päästessäni isoveljeni kevarin kyytiin. Rakkaus roihahti kuitenkin vasta myöhemmin kesällä 2020 ajettuani kerran ystäväni motocross-pyörällä heidän lähipellolla. Sanotaan, että yksi asia johtaa toiseen ja ilman jonkin asian tapahtumista ei tapahtuisi jotain mitä tapahtuu. Voisinkin ajatella, että oma matkani TuMPilaiseksi on alkanut jo tuolloin alle kymmenvuotiaana päästyäni ensimmäisen kerran veljeni pyörän kyytiin. Ehkäpä ilman isoveljeäni ja tuota kertaa hänen kyydissään en nyt olisi TuMPilainen.

Elämäni aikana olen ollut välillä enemmän ja välillä vähemmän moottoripyörän kyydissä ja nauttinut siitä aina todella paljon. Vaikka en moneen vuoteen kyytiin päässytäkään niin moottoripyöräily on kulkenut sydämessäni mukana koko ajan. Välillä olen käynyt Jokirannan kokoontumisissa katsomassa pyöriä ja aina kesäisin ihaillut ohikulkevia moottoripyöräilijöitä. Aiemmin kyydissä oleminen tuntui enemmän omalta jutulta ja ajatus oman kortin ajamisesta kaukaiselta, vaikka se aina välillä kävikin mielessä. Kesällä 2020, peltoajelun jälkeen, ajatus ajaa moottoripyöräkortti syttyi kuitenkin niin voimakkaana, ettei sitä voinut enää sivuuttaa. Hetken kuluttua olinkin jo ensimmäisellä ajotunnilla ja kuukauden sisällä siitä minulla oli oma pyörä, Suzuki GSR 600. Vaikka kaikki tapahtui jopa hieman hetken mielihoiteesta niin päiväakkään en ole katunut ja moottoripyöräily on taatusti tullut jäädäkseen omaan elämäni.

Kortin ajamisen ja moottoripyörän hankkimisen lisäksi jostain heräsi ajatus liittymisestä moottoripyöräkerhoon. Taisin ajatella, että kerhot ehkäpä järjestävät jotain kursseja ja saisin apua moottoripyörään liittyvissä asioissa. Googlailin eri kerhoja Turun seudulla ja silmiini osui Turun Moottoripyöräilijöiden nettisivut. Nettisivujen perusteella kerho vaikutti hyvältä ja kaiken lisäksi sijainti oli itselleni aivan loistava. Kerhotoiminta ei ole tuntunut omimmalta ja emmin kauan ennen jäsenhakemuksen lähettämistä. Jokin sanoinkuvaamaton veto TuMPissa kuitenkin oli, eikä sekään jättänyt rauhaan. Joten pakkohan se oli kerhoon liittyä. Onneksi liityin, vaikka se jännittikin, sillä jo lyhyen ajan sisällä kerho antoi itselle todella paljon.

Minä ja pikkuveli isoveljen pyörän kyydissä.

Käydessäni kerhokämpällä ensimmäistä kertaa ja tavatessani muita kerholaisia huomasin jännityksen olleen aivan turhaa. Uuden jäsenen ja tuoreen motoristin vastaanotto oli todella lämmin ja tunsin itseni tervetulleeksi. Heti alussa minut toivotettiin facebookissa ja kerhokämpällä tervetulleeksi, sain apua pyörän pesussa ja hyviä vinkkejä ajamiseen. Näiden lisäksi ehdin muiden kerholaisten kanssa käydä muutamia kertoja ajelulla, joiden jälkeen olin monia kokemuksia rikkaampi. Ja naurulta ei kyllä tässä kerhossa ole säästynyt :) Kerhokämpästä on tullut itselle toinen olohuone ja muutamista kerholaisista jopa lähempiä ystäviä. Tapaamisissa on aina tuntunut, että jokaisella on tilaa olla sellainen kuin on. Jokainen on tervetullut porukkaan omana itsenään pyörään, sukupuoleen, kokemukseen tai ikään katsomatta. Monta kertaa olen ajatellut, että mistä kaikesta olisinkaan jäänyt paitsi, jos en olisi liittynyt jäseneksi.

Liittyessäni TuMPiin en osannut edes kuvitella mitä kaikkea kerho antaisi ja mitä kaikkea jäsenenä oleminen toisi mukanaan. On ollut ilo päästä mukaan kerhon toimintaan ja saada tutustua aivan mahtaviin ihmisiin. Kuvittelin moottoripyöräily harrastuksena olevan vain ajamista, mutta parhaimmillaan olen huomannut sen olevan todella paljon enemmän. Kerhossa mukana oleminen on ollut itselle hyvin voimaannuttavaa. Moottoripyöräilystä ja kaikesta siihen liittyvästä on tullut itselle suuri voimavara. Innolla odotan tulevaa ajokautta sekä kaikkia uusia seikkailuita ja kokemuksia.

Maria Helander

TURKU-REYKJAVIK, MENO-PALUU MOOTTORIPYÖRÄLLÄ!

Pohjoismaissa kiertely on kiinnostanut minua jo pitkään, ja nykyään se toteutuu lähinnä moottoripyörällä. Opiskelijana kiinnostukseni heräsi välittömästi, kun sain kuulla Åbo Akademin, Islannissa toimivan Reykjavik universityn ja Ruotsissa toimivan Mälardalens Universitetin opiskelijoiden vaihto-ohjelmasta. Tein hakemuksen päästä opiskelemaan syyslukukaudeksi 2019 Reykjavikin yliopistoon ja ilokseni hakemukseni hyväksyttiin. Päätin välittömästi, että ottaisin moottoripyöräni mukaan Islantiin. Sen jälkeen aloin pikaisesti suunnitella, miten sinne pääsisin moottoripyörällä ja vielä takaisin jouluksi. Siitä muodostui lukuisa joukko laivamatkoja, moottoripyöräkierroksia melkein päi halki koko Islannin, kaiken lisäksi vielä moottoripyörään kiinnitetyn 70 kilon muuttokuormalla.

TURUSTA LÄNTEEN

Islannista Atlantin yli matkustettaessa on riskinä kastuminen. Huomattavasti helpompi vaihtoehto on matkustaa Smyril Linesin lautalla, joka lähtee Tanskan Hirtshalsista Färssaarten kautta Islannin itärannikolla sijaitsevalle Seyðisfjörðurille. Lauttamatka kestää suunnilleen kolme päivää, ja matka Suomesta Islantiin Tanskan kautta vie reilut viisi päivää. Menomatalla Islantiin ei ollut aikaa käydä maissa Torshavnissa, mutta kotimatalla sain mahdollisuuden tutustua myös Färssaariin.

MATKA JATKUU ISLANNISSA

Jo ennen matkaani suunnittelin Suomessa reittini Islannissa ja luin useita kuukausia kaikista Islannin nähtävyyksistä ja merkitsin ne karttaan. Otin myös selvää kaikista mielenkiintoisista teistä, erityisesti ylängöillä, jotka vaikuttivat mielenkiintoisilta moottoripyöräilijän näkökulmasta. Loppujen lopuksi reittini vei minut käytännöllisesti katsoen maan kaikkiin kolkkiin ja niiden eri nähtävyyksiin.

Lähdettyäni lautalta Seyðisfjörðurista edessä oli aika lyhyt ajomatka Borgarfjörður Eystrin. Eräs suomalainen lautalla ollut matkustaja kertoi valtavan hyvästä paikasta, jossa voisi nähdä lunneja. Vinkki osoittautui paikkansapitäväksi, ja lunnien määrä kallioilla oli aivan uskomaton. Linnut eivät olleet ollenkaan ihmisarkoja, vaan aivan niiden lähelle pystyi menemään. Sen vuoksi sain useita hienoja lähikuvia linnuista.

Lunneista matka jatkui Askjan suuntaan, joka on aktiivinen tulivuori Islannin ylängöllä. Sen näkeminen oli ehdottomasti matkani kohokohta. Askja on jo itsessään kiehtovaa ja kaunista aluetta tutkittavaksi, minkä lisäksi Askjaan vievä tie on vaikeakulkuinen ja vaatii kyllä maastokulkuneuvon. Maastomoottoripyörällä selviytyi teistä hyvin, mutta vaikeinta ja ehdottomasti jännittävintä oli ylittää vesistöt. Useimmat niistä olivat suhteellisen matalia, mutta syvimmän vesistön pinta

Lunni

oli yli puoli metriä ja moottoripyörällekin vaikea ylittää. Sen vuoksi minun oli pakko vaihtaa vaatteet, jotta kaikki varusteeni eivät olisi kastuneet. Kun selvisin perille Askjaan, olikin sopiva aika kierrellä katselemassa paikkoja islantilaisen puistonvartijan opastuksella.

GEOTERMISIÄ ALUEITA JA KYLMIÄ VIIMAA

Askjan jälkeen oli aika lähteä katsomaan Dettifossia, Euroopan suurinta vesiputousta ja Hveririä, joka on geotermisesti aktiivinen alue kiehuvine muta-altaineen sekä Islannin ylpeyttä Myvatnia. Myvatnin ympärillä oleva alue muistutti paljon Suomen luontoa. Pienen ylängöllä tekemäni kierroksen jälkeen matkani jatkui Blönduósin kautta, jonka varrella kauniit Länsivuonot sijaitsevat. Tämä suunnitelma kariutui kuitenkin heti kääntyessäni Länsivuonoille vievälle tielle, koska rannikolla oli tuulista ja kylmää. Käännyinkin sen sijaan Islannin suosituimmalle ylängön yli vievälle F35-tielle, joka onkin yksi harvoista tavalliselle autolle sopivista ylänköteistä. Tie kulkee Islannin halki pohjoisrannikon länsipäästä etelärannikon länsipäähän, ja suunnilleen sen puolessa välissä tulee

vastaan Hveravellir. Siellä on mahdollista teltailla maksusta geotermisen puron vieressä, kylpeä lämpimässä lähteessä, nauttia ravintolan hyvästä ruuasta, kuljeskella geotermisesti aktiivisella alueella ja kaikkea tätä voi tehdä keitaalla, jota voi parhaiten kuvailla sanalla aavikko ja josta on näköala yli kahden jäätikön. Lämpimässä lähteessä satuin tapaamaan myös norjalaisia ja venäläisiä moottoripyöräilijöitä, jotka tunsivat minut lautalta. Heitä vähän hymyilytti moottoripyörääni kiinni sidottu 70 kilon muuttokuorma.

LÄHTÖ GEYSIRILLE JA JÄÄTIKÖILLE

Seuraavana päivänä odotti matkan todellinen kohokohta, nimittäin Geysir. Matkalla pidin taukoja mielenkiintoisissa paikoissa, mm. Kerlingarfjöllissä, joka on mielenkiintoisen väristä geotermistä maastoa rikin ja muiden tuliperäisten mineraalien ansiosta, ja seuraavaksi pysähdyin Dettifossin vesiputoukselle.

Geysiristä ovat saaneet nimensä kaikkialla maailmassa tunnetut geysirit. Se ei ole kovin aktiivinen ja on purkautunut viimeksi 2016. Vaikkei saakaan nähdä itse Geysirin purkausta voi samalla paikalla nähdä pienemmän Strokkur-geysirin, joka purkautuu muutaman minuutin välein. Sen jälkeen jatkoin kohti matkani viimeistä kohokohtaa ennen moottoripyörän suuntaamista Reykjavikiin ja opintojen pariin. Matkan viimeisenä kohteena oli Jökulsárlón, Vatnajökullin sulavesta muodostunut pieni järvi. Mielenkiintoista Jökulsárlónin

Aavikkoa

nissa on nähdä valtavan kokoisia jäätikön synnyttämiä jäävuoria. Järvi laskee puron kautta mereen, jossa pienempiä jäävuoria virtaa usein ohitse.

Jökulsárlónin jälkeen oli aika siirtyä Reykjavikiin, mutta pyhien ja muiden vapaiden aikana jatkoin Reykjavikin lähitöillä oleviin seutuihin tutustumista ja pitimmillä ajomatkoilla myös tutustumista Snæfellsjökulliin ja Langjökulliin. Viime mainitun huipulle pystyi jopa ajamaan, jos uskalsi ohittaa kaikki pääkallosymbolit ja hengenvaarasta kertovat varoitukset. Ajoin tietenkin ylös jälle voidakseni todistaa ajaneeni moottoripyörällä jäätiköllä!

Hveravellir aivan keskellä islannin aavikkoa, terminen puro

SAMANLAISTA JA ERILAISTA POHJOLASSA

Tultuani onnellisesti Reykjavikiin ja aloitettuani opinnot yllätyin positiivisesti siitä, miten tutulta kaikki vaikutti. Samoja kotonakin tyypillisiä tuotteita oli kaupoissa ja ruokakulttuuri oli valtavan kansainvälistä, melkein päin, että oli vaikeaa löytää perinteistä islantilaisista ruokaa. Yhteiskunta toimi melkein kuin Suomessa, mutta islantilaiset olivat yleisesti paljon iloisempia ja ulospäin suuntautuneempia kuin suomalaiset yleensä ovat. Toinen mielenkiintoinen havaintoni oli se, että islantilaiset todellakin elävät sanalaskun ”þetta reddast” mukaan, joka tarkoittaa suunnilleen ”kaikki järjestyy” tai ”kyllä siitä hyvä tulee”. Ei kukaan ollut erityisen stressaantunut mistään. Yliopisto oli vaikuttava ja datatieteessä tuntui olevan pääasiassa kansainvälisiä opiskelijoita.

KOTIMATKALLE KAIKKIEN AIKOJEN LUMIMYRKYSSÄ

Kotimatka Reykjavikistä Smyril Linen satamaan Seyðisfjörðuriin alkoi kello seitsemän aamulla päivää ennen lautan lähtöä. Ensimmäiset kolmesataa kilometriä sujuivat ilman suurempia hankaluuksia huolimatta jäisestä säästä ja voimakkaasta sivutuulesta. Reykjavikin ja Seyðisfjörðurin puo-

livälissä Akureyrin luona nousi lumimyrsky ja jäiselle tielle lumikinoksia. Se aiheutti kaatumiseni eräässä Akureyrin risteyksessä. Onnekseni useita islantilaisia tuli hätään ja he auttoivat minut taas pyöriini pystyyn. Hetken kuluttua pysähdyin bensiinitankin viereen ja laskeuduttuani moottoripyörän päältä ehdin ottaa vain pari askelta ennen kuin liukastuin nurin.

Loppumatkasta keli huononi entisestään lähempänä Seyðisfjörðuria, mutta matkanteko sujui vaikeuksista kunnes olin viisikymmentä kilometriä Egilsstaðirista lähellä suunnittelemani yöpymispaikkaa Seyðisfjörðuria. Viimeiset tunnit oli vaikea pitää moottoripyörää pystyssä huolimatta 20 kilometrin tuntivauhdista. Helpotus oli suuri päästessäni perille hostelliin, jossa odotti suomalainen jouluradio ja palvelut. Seuraavana päivänä alkoi seikkailu serpentiinillä vuorten yli Seyðisfjörðuriin, vielä loputkin 27 km, joihin kului kaksi tuntia. Sitä matkaa seurasi laivamatka Tanskaan Färsearten kautta viiden metrin aallokossa. Matkan loppupätkä Tanskan ja Ruotsin kautta meni sen sijaan kerrankin ongelmitta. Tiet olivat jäättömiä ja satoi vain vettä. Kotona Turussa odotti oma sänky, ensimmäistä kertaa puoleen vuoteen. Muu maa mustikka, oma maa mansikka!

Rasmus Karlsson

Jäävuoria

HANKONIEMELLÄ

Me kaikki varmasti muistamme juhannuksen jälkeisen viikon ennätyshelteet. Tuolloin, kun olin tien päällä, kaikki ajoasut vaikuttivat olevan liian lämpimiä. Turvallisuuden nimissä meidän oli kuitenkin vedettävä ajoasua päälle ja ihmeteltävä joitakin motoristeja, jotka tulivat meitä vastaan t-paidassa ja shortseissa. Olin vaimoni Ritvan kanssa lähtenyt jo varhain päiväretkelle ja suuntanamme oli Hankoniemi.

Kohteessamme Hankoniemellä sijaitseva Hangon kunta on maamme eteläisin kunta, josta ensimmäiset maininnat löytyvät 1200-luvulta. Puolimatka Perniössä ennen Hankoniemeä olimme pitäneet kahvitauon ja nyt olimme ajamassa opasteiden mukaan Hangontieltä bunkkerimuseoon ja Mannerheimin muistokivelle.

Bunkkerimuseo on oiva esimerkki linnoitteista panssaries-teineen, joita talvisodan jälkeen rakennettiin poikki Hankoniemen kaikkialle. Linnoitusketju tunsu nimen Harparskog. Syynähän tähän oli talvisodan rauhan ehdot, joiden mukaan Hankoniemi vuokrattiin Neuvostoliitolle 30 vuodeksi. Tälle vuokra-alueelle Neuvostoliitto teki myös omat linnoitteensa ja sijoitti niille 30 000 sotilasta.

Bunkkereilta ajoimme joistakin satoja metrejä ja saavuimme Mannerheimin muistokivelle. Tämä on sijoitettu paikkaan, jossa Mannerheim vastaanotti paraatin Hankoniemen vapautuksesta joulukuun alussa vuonna 1941. Jatkoimme tämän jälkeen kohti Hankoa, mutta teimme matkalla yhden pysähdyksen, joka sijoittui Rintamamuseolle. Monipuolinen museo perustettiin vuonna 1985 ja siellä vieraili museon alkuvuosina vuosittain 10.000 – 16.000 vierasta. Joitakin vuosia tästä myöhemmin oli museolla heikot vuodet, kunnes se uusittiin ja avattiin maamme 100 v juhlavuoden kunniaksi 2017.

Sitten olikin vuorossa itse vuonna 1874 perustettu Hangon kaupunki, jota ympäröi meri kolmelta puolelta. Ajamme niin pitkälle eteläkärkeä kuin mahdollista kunnes satama-alue estää etenemismme. Periaatteessa täältä keskusta on noin 2 km matka on pientaloasutusta eli Hanko ei ole mikään kerrostalo kaupunki. Merenkulku on näytellyt aina merkittävää osaa matkailun lisäksi kaupungin historiassa.

Täällä Mannerheim otti vastaan Hankoniemen vapautusparaatin.

Järeää kalustoa rintamamuseossa

Jätämme pyörän parkkiin vierasvenesataman luokse. Sataman useissa ravintoloissa on paljon vapaata tilaa vaikka on lounasaika sekä kesä parhaimmillaan. Sama näky on itse laitureilla, joissa olisi tilaa vielä runsaslukuiselle määrälle veneitä. Korona-aika kantoi edelleen verojaan eli ihmiset eivät matkustele. Rantamakasiinien takaa löysimme Hangon pienimuotoisen museon, jonka vierailun jälkeen palasimme pyörälle ja ajelimme pientä keskustaa edes takaisin. Sitten pysähdyimme lähellä vapaudenmuistomerkkiä ja siirtolaismuistomerkkiä olevaan kahvilaan, jonka lounasmenusta valitsimme uuniperunat täytteineen. Siirryimme alkuperäisiltä terassin paikoillemme sisään, koska aggressiiviset lokit ja naakat pyrkivät myös uuniperunalle sekä naapuripöydän salaattiannokselle. On harmillista, että henkilökunta ei ehdi keräilemään käytettyjä astioista pois tyhjenneistä pöydistä tai vastaavasti asiakkaat eivät vie ravinto-

Korona oli karkoittanut terassivieraat Hangon satamassa.

Hangon Kasino

lan sisälle tyhjenneitä lautasiaan poistuessaan ravintolasta, koska tuolloin röyhkeät linnut hyökkäävät lautasillemme. Itseasiassa eritoten tänä vuonna olen törmännyt useissa ruokailupaikoissa eri puolella Suomea varasteleviin lokkeihin, joita on todellakin paljon eikä vain Helsingin kauppatorilla.

Varsin hyvään lounaan jälkeen teemme vielä ajokierroksen tässä kaksikielisessä kaupungissa. Venäjän vallan alla Hangossa vieraili paljon ylimystöä ja varakkaita venäläisiä mm Pietarista eritoten 1900-luvun alkuvuosina, jolloin kaupunkiin avattiin myös maan kuulu Casino sekä kylpylä vuonna 1874. Ajokierroksen ja Casinon kuvien oton jälkeen lähdimme ajamaan Hankoniemeä sen itärantaa suuntana Täkton ja Lappohja. Meri vilahteli usein matkalla, mikä ei ole ihme, sillä Hangolla on hiekkarantaa 30 km.

Reitin alussa löytyy vuoden 1941 Hankoniemellä kaatuneiden neuvostosotilaiden hautamuistomerkki ja havaitsemme käyttämämme reitin varrella mm puolustusvoimien harjoitusleirialueen, jonka vartiopaikkoja sekä tieuria oli runsaasti havaittavissa. Viimeinen kohde meillä oli Dagmarin puisto-alue, jonne opastus on parin kilometriä ennen Salon ja Reposaaren risteystä. Puiston parkkipaikalle jäi pyörämme, kun lähdimme opasteiden mukaan Dagmarin lähteelle parin sadan metrin kävelytaipaleelle. Kaunis lähde muistomerkkeineen löytyi täältä. Lähteen tarinassa Tanskan Keisarinna Dagmar ja Venäjän Keisari olivat ihastuneet toisiinsa ja menivät naimisiin ja vuonna 1866. Dagmarista tuli siten Venäjän keisarinna ja Aleksanterista Aleksanteri III. He olivat ihastuneet Suomeen ja vierailivat näin useasti Suomessa. Vuonna 1884 heidän laivansa ankkuroi Lähteen lahteen. He ihastuivat lahteen, sen lähteeseen ja näin siitä paikasta tuli niin rakas heille, että he vierailivat Lähteellä useina vuosina. Tälle lähteelle päättyi tällä kertaa kotimaan kierros.

Kalevi Kankaansyrjä

1880-luvulla siirtolaisena Yhdysvaltaan menneiden muistomerkki

Puna-armeijan muistomerkki

Dagmarin

SAARISTORALLI 2020

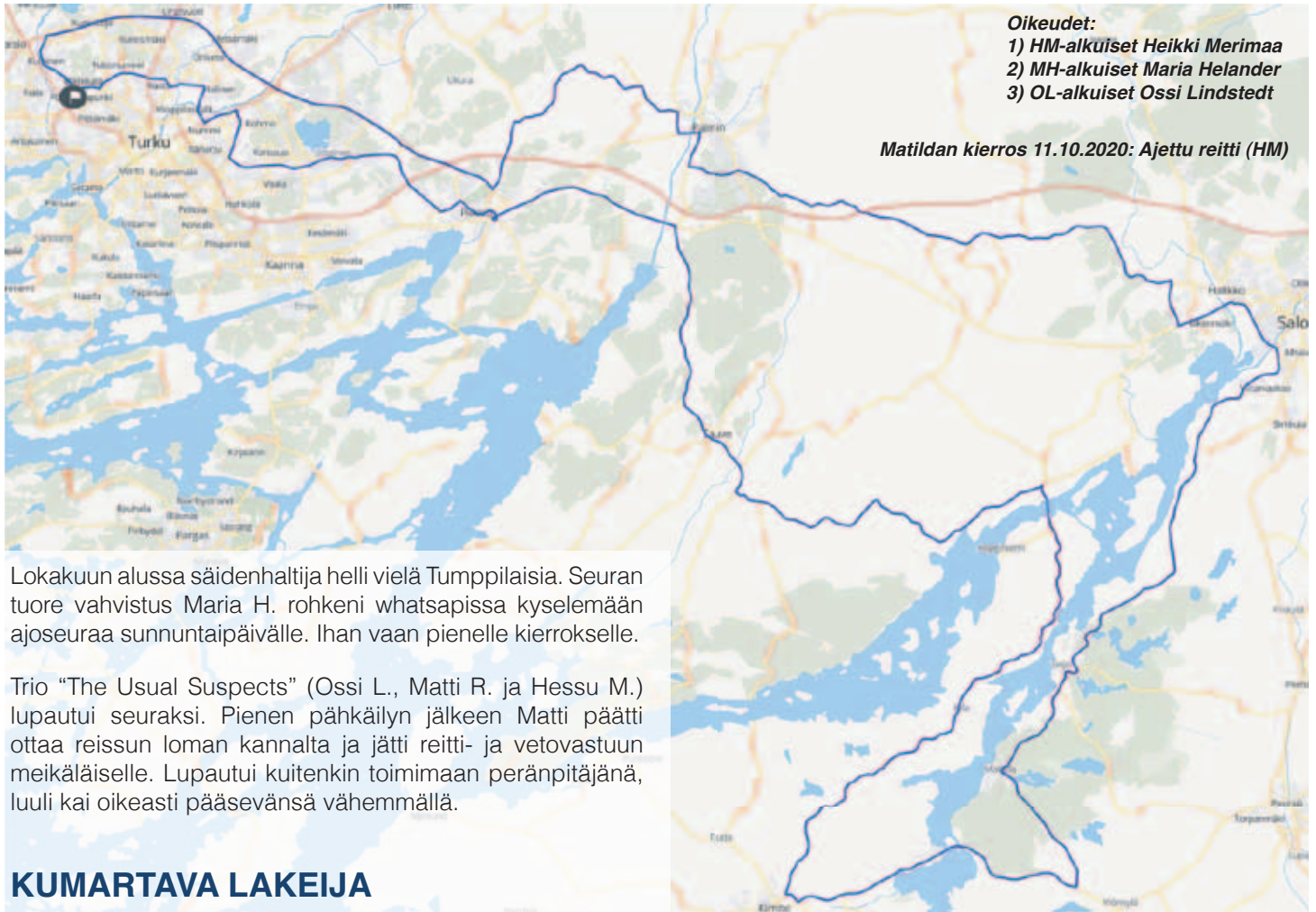
Turun moottoripyöräilijöiden perinteinen kokoontumisajo Saaristoralli järjestettiin toista kertaa Kustavin Lootholman upeissa maisemissa. Paikka oli rallille mitä parhain ja järjestelyt sujuivat upean henkilökunnan ansiosta taas kerran hienosti. Korona-pandemia ja huono sää valitettavasti rajoittivat kävijöiden määrää, mutta tapahtuma saatiin hienosti

maaliin. Saaristoralli on Suomen vanhin joka vuosi järjestetty motoristien kokoontumisajo. Tällä kertaa esiintymislavalla menoista vastasivat Aces DC ja Luuvitonon. Suurkiitos upeille bändeille, uskollisille rallivieraille, Kustavin Lootholmalle ja tietenkin TuMP:n omalle henkilökunnalle!

MATHILDAN KIERROS

Oikeudet:
1) HM-alkuiset Heikki Merimaa
2) MH-alkuiset Maria Helander
3) OL-alkuiset Ossi Lindstedt

Matildan kierros 11.10.2020: Ajettu reitti (HM)

Lokakuun alussa säidenhaltija helli vielä Tumppilaisia. Seuran tuore vahvistus Maria H. rohkeni whatsappissa kyselemään ajoseuraa sunnuntaipäivälle. Ihan vaan pienelle kierrokselle.

Trio "The Usual Suspects" (Ossi L., Matti R. ja Hessu M.) lupautui seuraksi. Pienen pätkäilyn jälkeen Matti päätti ottaa reissun loman kannalta ja jätti reitti- ja vetovastuun meikäläiselle. Lupautui kuitenkin toimimaan peränpitäjänä, luuli kai oikeasti pääsevänsä vähemmällä.

KUMARTAVA LAKEIJA

Tein sitten oman näköiseni reitin. Se venähti 3 tuntiin ja 180 kilometrin lenkiksi Mathildedalin suuntaan. Oheisessa kuvassa näkyy ajettu, kumartavan lakeijan näköinen, reitti. Kuten porukassa aina, ajoaika venyi suunnitellusta, mutta vain puolisen tuntia. Tauot – no, niistä myöhemmin.

Matti päätti ottaa reissun loman kannalta ja jätti reitti- ja vetovastuun meikäläiselle. Lupautui kuitenkin toimimaan peränpitäjänä, luuli kai oikeasti pääsevänsä vähemmällä. Tarkoituksena oli nauttia rauhallisista mutkateistä ja pitää ruokatauko Matildanlaaksossa.

ENSIMMÄINEN LOSSIAJELU

Kämpiltä ajettiin Markulantietä Halisiin, sieltä Varissuon ja Littoisten kautta Piikkiöön ja edelleen Sauvoon. Risteykset ja liikennevalot eivät näin pienellä porukalla tuottaneet minkäänlaisia ongelmia, vaikka kaikki olikin Marialle vähän uutta.

Sauvosta matka jatkui mukavaa mutkatietä Kokkilan lossille. Lossirantaan päästiin hyvissä ruumiin ja sielun voimissa, vaikka mutkatie olikin vähän jännittävä. Angelniemestä saapuvaa lossia odotellessa nautittiin auringonpaisteesta, kuten kuvasta näkyy.

Angelniemestä Kemiöön menevä tie on alkupäästä moneen kertaan urapaikattu, mutta hyvin ajeltavissa, kunhan jättää nopeuden ahnehtimisen paremmille pätkille.

Kokoontuminen kämpillä (MH)

HISTORIAPLÄJÄYS:

Strömman kanava rakennettiin helpottamaan Perniön Kiskonjoen rautamalmin (ja kalkkikiven) kuljetusta Teijon ruukkiin. Kanavan rakennutti Teijon omistaja Viktor Bremer 1844-45. Kanavaa laajennettiin 1890-luvun lopulla 10 m leveydestä 17 m levyiseksi ja syvennettiin kolmemetrisestä nelimetriseksi. Samalla alkuperäinen työntö- eli rullasilta korvattiin kääntösillalla. Nykyinen nostosilta rakennettiin lännenpuoleiseen salmeen 1960-luvun lopulla (28 m leveä, 5,5 m syvä).

HISTORIAN LEHTIEN HAVINAA

Kemiön kirkon vierestä oikaistiin Perniöön menevälle tielle. Strömman kanavalla pidettiin maisema- ja kulttuuri-historiallinen tauko. Tällä kertaa nostosilta oli alhaalla, joten sen toimintaa ei nyt päästy ihailemaan. Sen sijaan jatkettiin vanhan kääntösillan viereen.

Kääntösillalle johtaa museotien pätkä. Itse sillalle ei ajoneuvoilla ole asiaa. Hiukan ihmetystä aiheutti sillalla ollut kyltti: "Att köra i språng över bron är förbjudet vid 10 marks vite".

Sehän nyt on selvää pässinlihaa, että hevosen kengät ja etenkin hokit tekisivät hetkessä selvää sillan puukannesta. Puhumattakaan pillastumisen aiheuttamista komplikaatioista.

MATHILDA

Strömmastamatka jatkui Matildanlaaksoon. Ruokailupaikaksi valikoitui Marina. Ruokailun jälkeen poikettiin luonnollisesti "Jalin Suklaatehtaalle" eli Petris Suklaakahvilaan. (Dieetti kannattaa aloittaa vasta kahvittelun jälkeen, vinkvink.)

KOTIMATKA

Hyvin ravittuina jatkoimme matkaa Teijon kautta Saloon ja edelleen Hajalan kautta Vanhaa Turuntietä Paimioon, mistä Hepojoen kautta ohikulkutielle. Ajelu päättyi kämpille. Eikä kestänyt kauaa. Alkuperäinen (ajettu!) kolmen tunnin reissu ei venynyt edes kaksinkertaiseksi, vain 5 tuntia ja risat. Aika onnistunut viritys, vaikka itse sanonkin.

Merihessu

Palaveri Lossirannassa (OL)

Lossiranta (OL)

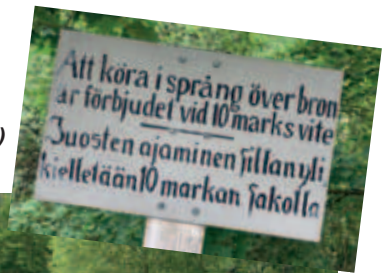

Eka kerta lossilla (MH)

Parkissa Strömmalla (MH)

Juoksukielto (HM)

Kääntösilta (HM)

Kääntösilta (HM)

KUVIA 2020

2020 VASTAISKU KORONALLE

Toiveikkaina noin vuosi sitten suunnittelin ystäväni Jarin kanssa moottoripyöräretkettä Reinin laaksoon kevääksi 2020. Me kaikki kuitenkin tiedämme, kun viime kevättä ja kesää taaksepäin ajattelemme, että tuolloin koronavirus oli sulkenut käytännössä ulkomaan matkailun koko Euroopassa. Näinhän tilanne oli myös maamme kohdalla. Matkalle kuitenkin matkamiehillä oli mahdollon palo ja niinpä halusimme tehdä vastaiskun koronalle. Päätimme ajella itärajamme kautta Lappiin EU:n pohjoisimpaan paikkaan Nourgamiin ja paluumatkalla etelään ajella maamme länsirajoilla. Tästä 10 päivän retkestämme kertoo nyt nämä päiväkirjamerkintämme.

MAANANTAI 1.6.

Sanoisinko, että varhain aamulla heräilimme ja starttasimme ensimmäisen päivän etapillemme, joka päättyisi Joensuuhun. Olimme päättäneet retkellä vältellä mahdollisuuksien mukaan paljon moottoriteitä. Poikkeuksena olisi ensimmäinen "vetomme" Turusta 250 km Koskenkylään. Täällä kurvasimme ABC:lle, sillä koneemme tarvitsivat lisää "menovettä" ja kuljettajat kahvia. Koskenkylä oli myös oivallinen paikka "hypätä" pois baanalta ja siirtyä Kuninkaantielle. Kuninkaantie on mukava ajoreitti, joka lähtee Atlantin rannikolta Bergenistä ja kulkee sieltä aina Pietariin saakka Oslo, Tukholma, Turku ja Viipuri.

Tällä kertaa Kuninkaantiellä matkamme varrelle osuu mm Pernaja, jossa on syntynyt maamme kirjakielen isä Mikael Agricola, jonka syntymäkotina on Agricolantiellä Torsbyssä. Pernajan 1400-luvulla rakennetun harmaakivikirkon luona on kaunis Agricolan puistikko ja Mikaelin muistomerkki. Pernajasta oli lyhyt matka Loviisaan, jossa kannattaa pongata ainakin upea kirkko ja maalinnitukset Bastionit Rosen ja Ungern.

Kotkan ohitamme ja saavumme Haminaan, jonka torilla on seuraavan kahvikupposen aika. Jätämme pian kuitenkin taaksemme Haminan kuten Kuninkaantienkin, kun valitsemme tien 26 Luumäelle ja siitä edelleen 6 tietä Lappeenrannan satamaan.

Olimme reittisuunnitelmiamme tehdessä päättäneet, että Lappeenrannan satamassa olisi paikallisen grilliherkun

Ajotauolla

Vornan museotiellä

Vety "paikka". Vety on lappeenrantalainen herkku; lihapii-rakka munalla ja kinkulla. Muutkin näyttivät pitävän grilliherkuista kuten lokit ja naakat. Kaksi ensimmäistä Vetyä menivät minulta ärhäköille linnuille; ensimmäisen Vedyn laskin pöydälle avatakseni juomapullon toisella kädellä, kun naakka iski ja vei Vetyäni. Toisen vedyn naakalle menetin, kun lintu suoraan lennosta syöksyi kädessäni olevaan Vetyyni. Nämä linnut voittavat selvästi Helsingin kauppatorin serkkunsa, oli yhteinen mielipiteemme.

Lappeenrannan koetteluksemme jätämme taaksemme ja otamme alomme edelleen tien numero 6, jolla ajelisimme Imatran kautta Joensuuhun. Noin 8 km ennen Parikkalaa kuitenkin pysähdymme. On aika pistäytyä Veijo Rönkkösen (1944-2010) patsaspuistossa. Tämä on uskomattoman erikoinen puisto, jossa on taiteilija Rönkkösen betonista tehdyt 560 moniaiheista ja ilmeistä teosta. Kun täällä päin matkaillee niin täällä kannattaa vieraila, sillä puisto on aina avoinna eli patsaspuisto on ns. "must" eli vierailun arvoinen. Kun saavuimme Joensuun Scandic hotellille niin sen sisäpihalla sijoitimme pyörämme niille varatuille mp-paikoille. Vilkaistu matkamittariin kertoi päivän aikana taitetun runsaat 600 km. Ajoilma oli ollut koko päivän hieno ja ainutlaatuisen lämmin kuten sää täällä Joensuussa. Ilta kului kaupunkila ensin illallispaikan etsinnässä, jonka jälkeen oli kaupungin keskustaan tutustumisen vuoro.

TIISTAI 2.6.

Koska elimme tuolloinkin korona-aikaa niin se tiesi, että hotelleissa esim. ei ollut buffetaamiaista vaan saimme ns. eväspussit. Pussin sisältö oli ihan hyvä ja riittävä kahvin kanssa, jonka saimme ottaa respan automaattista. Päivä alkoi ajolla ensin Enolle ja sieltä Ahvenisiin. Tien 518 levähdyspaikalla pysähdymme ihaillemaan kaunista järvimaisemaa ja kuljettajien "tankkaustauolle", sillä edessä oli helteinen päivä ja siksi vettä pitää juoda jo etukäteen, eikä vasta silloin, kun tuntee voimakasta janon tunnetta. Taukomme aikana pohjoisen suunnasta kurvasi paikalle kaksi motoristia myös tauolle. He olivat tulossa Pohjois-Norjasta ja valittelivat kokeneensa Norjan puolella todella kylmät ja sateiset säät. Vaihtelimme aikamme reissukokemuksia ja sen jälkeen toivotimme toisillemme mukavia kilometrejä

minne sitten tiemme veivätkään. Me jatkoimme äskeiseltä taukopaikalta tietä 518 edelleen kohti pohjoista eli äskeisten taukokaverien tulosuuntaan. Noin 13 km ajettuumme saavuimme Vornan museotien risteykseen. Poikkesimme museotielle, joka kulki valtaosan kapeaa harjua pitkin. Tie oli kapeahko ja hyväpintainen santatie. Täällä Suomen Sodan aikaan käytiin raivoisa taistelu 8.-9.10.1808. Osapuolina oli noin 100 miehen talonpoikaisarmeija, jota johti paikallinen nimismies Stenius talonpoika Tiaisen kanssa. Heitä vastassa oli viisinkertainen ylivoima venäläistä armeijaa. Hyvissä puolustusasemissa olleet talonpojat voittivat venäläiset. Taistelusta löytyy museotien varrella myös muistomerkki.

Vornalta seuraava pysähtymisemme kohteena on Lieksassa sijaitseva Pielisen museo, joka sijaitsee aivan Lieksan keskustassa Pappilanniemessä. Ulkoilmamuseon vanhimmat talot ovat 1600-luvulta ja museo on maamme toiseksi suurin ulkoilmamuseo alallaan. Museossa on näytillä lähes 70 rakennusta ja kohdetta eri aikakausilta, jotka kertovat Lieksan ja Pielisen historiasta. Seututie 524 tunnetaan myös Lieksa-Kuhmotienä. Tätä Lieksasta ajettuumme noin 30 km niin saavuimme pieneen Nurmijärven kylään. Tie oli erittäin mukavaa ajettavaa moottoripyörällä ja sellaisena se jatkui myös seuraavat 55 km, kun etenimme kohti Kuhmoa. Ennen Kuhmoa käännyimme Sivakalaan ja sieltä edelleen tietä 9111 saavuimme Saunajärvelle. Jalkauduimme tutustumaan Talvisodan taistelutantereita. Täältä 8.2 km pitkän ja 3.9 km leveän Saunajärven suunnalta neuvostojoukot aloittivat hyökkäyksen heti Talvisodan ensimmäisenä päivänä 30.11.1939. Tarkoituksena heillä oli edetä Kuhmoon ja edelleen sieltä Ouluun sekä Kajaaniin. Alkumestyksen jälkeen hyökkäys tyrehtyi ja tammikuun lopulla alkanut suomalaisten vastahyökkäys työnsi neuvostojoukot takaisin itään. Tästä seurasi useat ns. motit, jotka suomalaiset tuhosivat ja aiheuttivat suuret tappiot hyökkääjille.

Saunajärveltä valitsimme seuraavaksi Vetkontien, jonka rasakat tukkiautot olivat saaneet heikokkoon kuntoon ja niinpä tiellä oli useita painorajoituksia. Korkean kylästä tietä 921 käännyimme kohti länttä ja Kuhmoa.

Kuhmossa majoittauduimme hotelli Kuhmoon. Ystävystyimme pian hotellin vahtimestarin kanssa ja hän ammattinsa kautta osasi kertoa kotikuntansa niin huonot kuin hyvät puolet tai uusimmat kuulumiset. Vahtimestari oli varsin ylpeä mm siitä, että Kuhmossa ei ole ollut ja tuskin tulee koronavirustartuntoja. Kuinka väärässä hän olikaan, sillä neljä kuukautta vierailumme jälkeen oli Kuhmo maamme virustartuntojen kärkipäässä.

KESKIVIKKO 3.6.

Heräsimme jälleen aurinkoiseen ja lämpimään aamuun. Hotellin aamiainen toimitettiin valmiina annoksena pöytiin asiakkaille. Syynä oli korona tietysti. Ensitöiksemme emme lähteneetkään kohti Suomussalmea vaan ajoimme Kekkostien, tie 900, alkuun ja siellä olevalle Kekkostien muistomerkillle. Urho Kekkoson ollessa pääministeri 1950-luvulla hän käynnisti useita tiehankkeita työttömyyden voittamiseksi. Osittain myös tuolloin käytettiin vankeja tietöissä ja vankityövoimamäärärahoilla oli rahoitus järjestetty tänne Kainuuseen. Navigaattori ohjasti meidän helposti muistomerkeille. Jatkaessamme kohti tulevaa reittiämme tietä 912 ulos Kuhmosta oli tien pinta jo niin lämmin auringonpaisteesta, että liikenneympyröissä tien asfalttipinnan läpi tihkui jo öljyä raskaiden ajoneuvojen alla. Ympyrät olivat näin erittäin petolliset kaksipyöräisille.

Venäläisten muistomerkki saunajärvellä

Jartsa tutkimssa jalkapuita lentiirassa

Kirveskansan kirkon pienoismalli

Raatteentie päätty tähän

Raate

Lähellä itäraajaamme sijaitsevaan Lentiiraan oli 44 km Kuhmosta. Täällä hakeuduimme kirveskansan muistomerkillle, jonne oli pienen kylän keskustasta pari kilometriä. Vuonna 1812 kylään rakennettiin oma kirkko salaa ja luvattomasti. Se toimi aina talvisodan viimeiseen päivään 13.03.1940. jolloin se poltettiin.

Lentiirasta oli edessämme jälleen kymmeniä ja taas kymmeniä kilometrejä hyvää tietä ja asumaton korpea. Sitten saavuimme Ala-Vuokkiin. Näimme kauan kaipaamamme kahvipaikan. Astuimme sisään myymälään, joka mainosti kahvilaa, kauppa sekä bensa-asemaa, jossa myytiin yhdestä pumpusta vain 95E bensa. Ensisilmäyksellä havaitsimme, että olimme saapuneet kauppaan, jollaisia enää harvoin tapaa.

Kahvit tarjottiin mahdottoman isolla leivoksella ja myynnissä itse kaupassa oli vaikka mitä. Ehdoton

Venäläisten muistomerkki raatteen tiellä

Talvisodan monumentti

suosikki tavarain paljoudessa oli runsaasti neliötiloja vallannut sähkö- ja elektroniikka välineiden runsaus. Vietimme kaupalla jonkin aikaa kauppiastakin haastatellen. Tasaiseen tahtiin verkalleen kävi kaupan ovi ja asiakkaita riitti. Mistä ihmeestä ne sitten löysivätkin tiensä tänne, ihmettelimme.

Jatkoimme vain 15 km päässä olevalle Raatteen Portille. Vasemmalle, jos Portilta kääntyisimme niin olisimme 16 km päässä sijaitsevalla Suomussalmella ja oikealla Raatteen portilta itään jatkuva tie päättyisi Raatteen kylään. Valitsimme ensin tutustumisen Raatteen Portiin, jossa on tavisotänäyttely ja museoalue. Talvisodan muistomerkkinä täällä oli taideteos "avara syli". Teoksessa on yli 17.000 kiiveä, jotka kuvaavat kukin yhtä taistelussa kaatunutta sotilasta ja teoksessa oli myös 105 vaskikelloa, jotka kuvasivat talvisodan pituutta 105 päivää. Tämän Raatteen tien Portilla joimme kahvit ja herkuttelimme erinomaisella höyrymakkaralla. Höyrymakkara, jos mikä on muutenkin pysähtymisen paikka. Raatteen tie tuli maailman kuuluksi Talvisodan yhtenä kuuluisimmista sotänäyttämöistä, sillä täällä suomalaiset tuhosivat 2 venäläisdivisioonaa lähes viimeiseen mieheen. Totesimme, että retkestämme oli muodostunut osittain sotahistoriamatka.

Portilta ajoimme 18 km pätkän päällystämätöntä tietä itse Raatteen kylään, jossa entisessä vartiopakennuksessa toimi baari. Ostimme jäätelöt suomea vahvalla venäläisaksentilla puhuvalta naiselta. Päivämme etappi päättyisi Hossaan. Sinne johtavalle tielle 843 pääsimme, kun ensin palaisimme Raatteen Portille ja sieltä edelleen muutaman kilometrin ajettuamme Suomussalmen suuntaan kääntyisimme kohti pohjoista ja Juntusrantaa. Maisema muuttui aina vain korpimaisemmaksi ja varsin harvaan asutuksi. Ensimmäinen varsinainen kylä oli 50 km päässä oleva Juntusranta, jonne poikkiesimme. Ajelimme hiljalleen läpi pienen taajaman ja päädyimme kylän kaupalle, joka palvelee Juntusrannan vakioasukasta monin eri tavoin. Ostimme pyöriemme laukkuihin evästä tulevaa iltapalaa varten. Jututimme kauppiasta ja muutamaa kaupan ulkopatiolla istuskelevaa ns. kylän miestä "kyläparlamentista".

Lisäksi halusimme saada vastauksen ainakin yhteen ihmeelliseen näkemäämme seikkaan. Se oli kylän keskustassa talojen pihassa lipputangossa liehuvaa Tsekin tasavallan lippua. Saimme vastauksen; kunta oli myynyt kauan vapaana ja tarpeettomana olevia rakennuksia tsekeille, koska ne olivat aiheuttaneet kunnalle vain menoja. Tsekkiliikemiehillä oli ideana aloittaa matkailutoiminta Tsekistä Juntusrantaan. Nyt suurta huolta tuotti korona, joka oli pysäyttänyt lennot ja toiminta oli keskeytynyt vain muutaman kuukauden kestätyään.

Juntusrannasta tulevaan majapaikkaamme Hossan lo-makeskukseen oli 25 km eli sinne matka edistyi nopeasti. Saimme erittäin mukavan huoneen hiljattain valmistuneesta rivitalosta. Matkakeskuksessa oli erittäin hiljaista. Juntusrannan kaupasta hankkimamme pihvit piti jollakin tavoin grillata. Siihen saimme ratkaisun; toisella puolen tietä oli muutaman talon rypäs ja niiden pihalla grilli, jonka äärelä oli grillaustouhuissa kolme miestä ja iso susikoira. Kävin kysymässä heiltä, että sopisimmeko joukkoon pihveinemme. Tämä sopi ja näin tästä alkoi useamman tunnin grilli-ilta, jonka aikana kuulumme tarinoita elämästä Kainuussa. Jossakin välissä yksi herroista ilmoitti, että hänen oli poistuttava, koska työ alkaisi varhain seuraavana aamuna. Hän oli ammatiltaan "karhuopas". Tuleva aamuyönä hän opastaisi ryhmän matkailijoita seuraamaan karhujen ruokailua. Matkaan korpeen olisi lähdeittävä ajoissa yöllä, että olta-

Raate

siin karhulta näkymättömissä ja turvallisessa piilopaikassa. Me muut jatkoimme vielä illan viettoa ja illan suurin puheenaihe oli ehdottomasti tämä Hossan lomakeskus, jonka olivat ranskalaiset ostaneet muutama kuukausi sitten. Ranskalaiset oli ehtineet tehdä vain yhden ns. pakettimatkan Hossaan, kun korona pysäytti liiketoiminnan. Yhden henkilön viikon paketti oli maksanut 2700 euroa. Sisältö oli lentomatkaksi Pariisi-Kuusamo-Pariisi kenttäkuljetuksineen, majoittuminen ja erilaisia aktiviteettejä kuten Husky-safari, poroajelu ja moottorikelkka retki. Kaikkeaa ehti tuona lyhyenäkin aikana sattua kuten moottorikelkkaretkellä oli täysin kokematon kuljettaja lyönyt ns. hanat auki ja siitä oli tietysti tuloksena onnettomuus. Tämän jälkeen oli kelkkoihin kuulemma asennettu heti rajoittimet niin, että maksimi nopeus oli 30 km/h. Läheisen järven takana olisi koiratarhat, joissa oli ranskalaisen parisen sataa huskyä.

TORSTAI 4.6.

Henkilökunta oli ravintolassa ranskalaisia, mutta onneksi aamiaisen oli hyvä ja varsin runsas eikä ranskalaismainen kahvi ja kroisanti marmeladilla. Tarjoilu oli pöytiin ja meidän lisäksi oli murkinoimassa vain yksi pariskunta. Kuusamo oli päivän ensimmäinen taival. Kävimme ajokierroksen tähän varsin tuttuun kaupunkiin, jossa tankkasimme. Kuusamo on talvimatkailukohde ja varsinkin siitä noin 20 km keskusta sijaitseva Ruka. Tänne mekin ajoimme aivan sen sydämeen, jossa on maailmanmestari hiihtäjän Kalevi Oikaraisen patsas. Keskus on laajentunut vuosi vuodelta. Valitettavasti tänä vuonna virus aiheutti sen, että Rukalla vuosittain järjestettävät maailmancuptapahtuma tulisi ilmeisesti järjestämään ilman yleisöä. Tarkoituksenamme Rukalla oli ollut laskea tunturin huipulta kesäkelkkaradalla, mutta harmiksemme rata ei ollut auki.

Tie 950 Rukan jälkeen vei meidät kohti pohjoista. Hautajärven lähellä pysähdymme Jänkäjäkäriin, "JR 12" ja partisaanien uhrien muistomerkillä. Nämä jääkärit olivat pohjoisen miehiä ja näin tottuneet kulkemaan jänkhällä eli aavalla tai vähäpuisella suomalaisella suotyypillä.

Alkoi sataa ja sitä jatkui aina vain kilometri kilometrin jälkeen. Sallatunturia lähestyessämme alkaa teiden varsilla olla lumikinoksia ja ilma alkaa viiletä huomattavasti. Sallassa sade jatkuu ja mukaan liittyy jylisevä ukkonen. Päätämme jatkaa eteenpäin tietä 965 Savukoskelle. Ohitamme pienen Saijan kylän ja nyt sade hiljenee, mutta tilalle tulevat äärettömät tulvat. Lapin viime talven runsaat lumisateet ja nyt kevään vesisateet ovat aiheuttaneet Lappiin hirvittävät tulvat. Pellot, metsät ja tiet pientareineen ovat tulvavesien armoilla.

Muutama kilometri ennen Kouskon kylää navigaattorini näyttössä välähtää kuin kameran salamavalon ja navi pimenee. Jatkan Kouskon kylässä olevalle muistomerkillä, jossa pysähdymme ja Jarikin kertoo oman navinsa välähtäneen ja pimenneen. Vedämme nopeasti yhteenvedon, että näillä täytyy olla jotakin yhtäläisyyttä, joka pitää selvittää päästyämme majapaikkaamme. Itse Kouskon muistomerkki muistutti kylään hyökänneistä partisaaneista, jotka olivat iskeneet 3.9.1941. He tappioivat 7 siviiliä ja lisäksi oli useita haavoittuneita. Nuorin uhreista oli 3-vuotias tyttö, joka ammuttiin äitinsä syliin.

Sade vain yltyi ja Savukosken SEO:lla pysähdymme kahvituolle, josta muodostui normaalia selvästi pidempi. Savukoski on noin 1000 asukkaan kunta. Se on maamme 6 suurin pinta-alaltaan ja lukemilla 0.16 asukasta neliökilometrillä harvimmin asuttu kunta maassamme.

Huoltoasemaa piti miellyttävä pariskunta ja he eivät pitäneet lainkaan pahana pitkää taukoamme. Päin vastoin, sillä tuntui siltä, että he saivat meistä pientä vaihtelua arkipäivään. Kaikki loppuu kuitenkin aikanaan ja niin vihaamamme sadekin taukoaa ja lähdemme tietä 967 kohti Sodankylään. Kilometrejä kertyy tälle osuudelle 90. Tie oli päällystetty ja kapea sekä heikkokuntoinen monin paikoin. Kesti siis aikansa päästä perille Karhu-hotellille. Hotelli oli vasta avannut ovensa muutama kuukausi, koska koronan ensimmäinen aalto oli ollut täälläkin läsnä. Majoituttuamme otti Jari työn alle navi ongelmamme. Yhteydenotto Garminin huoltoon toi sieltä esille yllättävän seikan. Kun tällä BMW-navilla ylittää Napapiirin ajaen etelästä kohti pohjoista niin Napapiirillä navi sammuu ja vaatii uudelleen käynnistämisen. Niinpä kokeilimme käynnistymistä ja laitteemme heräsivät eloon. Tyytyväisyys oli aistittavissa huoneessamme ja lähdimme illallisen metsästämiseen, joksi muodostui reissumme ensimmäinen pizza.

PERJANTAI 5.6.

Aamiaisen koostumuksessa oli havaittavissa tietenkin koronan kädenjälki. Kaikille jaettiin täälläkin muovipussi, joka sisälsi kaiken tarpeellisen aamiaiseksi, mutta se oli kaukana ns. seisovasta pöydästä. Kahvi oli itsepalveluna. Olimme kuitenkin tyytyväisiä näihinkin antimisiin. Päivän tuleva kilometrisaldo vierailullemme Nourgamiin ja yöpuulle Utsjoelle tulisi keräämään päivän mittaan mittariin 370 kilometriä. Poroja oli alkanut näkymään myös aina sitä enemmän mitä matka eteni Sodankylästä kohti pohjoista. Kultamuseolle poikkeaminen ei tuonut tulosta, koska se oli kiinni. Laanilan

Jänkäjäkäriin muistomerkki

Kohtasimme lapin tulvat

luona tien poskessa oli jälleen muistomerkki partisaanien toiminnasta, kun partisaanit hyökkäsivät postiautoa vastaan. Iskussa surmansa sai hiljattain valittu Oulun piispa Yrjö Vallinmaa sekä kolme muuta henkilöä ja lisäksi haavoitui 10 muuta henkilöä.

Pian Laanilan jälkeen poikkeamme yhdelle maamme suurimmista talvisista lomakohteista, jossa nyt oli varsin hiljaista. Kyseessä oli Saariselkä, jonne elokuussa on monina edellisinä vuosina kokoontunut runsaasti matkamoottoripyöräilyn ystäviä Jänkhällä Jytisee tapahtumaan. Tänä vuonna ei virallista kokoontumista ollut. Ohitimme lvalon ja tuota pikaa olimme Karhunpesäkiellä, joka on suosittu kahvipaikka ja turistitavaroiden myyntipaikka. Kivi on suuri siirtolohkare, jossa on suuri onkalo. Paikan nimi on tarinan mukaan syntynyt lumimyrskyssä eksyneestä lappalaisesta, joka oli mennyt luolaan myrskysuojaan. Myrskyn tauottua hän huomasi, että hänen vierellään oli nukkunut karhu taviuniaan. Onneksi karhu ei ollut herännyt. Inarin jälkeen pysähdyimme pikku jaloittelutaualle Kaamasella ja tuon jälkeen olikin muutaman kilometrin jälkeen vuorossa Lapin sodan muistomerkki. Ennen Utsjoen keskustaa noin kuusi kilometriä sijaitsee Utsjoen kylän kirkko ja toisella puolen valtatie kirkkotuvat. Kirkko rakennettiin vuosina 1850- 1853 ja sisältä löytyy 230 istumapaikkaa. Kirkkotuvat oli tarkoitettu tilapäiseen asumiseen, koska useilla ihmisillä oli pitkät kirkkomatkat. Tuvilla oli myös käyttöä markkinoilla, käräjillä ja verojen keruussa. Tuvat olivat käytössä aina 1940 saakka.

Kun nämä olimme bonganneet niin ajelimme Utsjoelle, josta olimme varanneet mökin yhdeksi yöksi Lapinkylän lomapaikasta. Paikka sijaitsi aivan Utsjoen keskustassa ja majoitusvaihtoehtoja oli mökit, asuntovaunut ja telttailijat. Majoittauduimme ja purimme mökkiin varusteitamme tähän maamme pohjoisimpaan kuntaan, jossa asukkaista oli 53 % suomenkielisiä ja saamea puhuu vastaavasti äidinkielenään 43 %. Sitten lähdimme kohti EU:n pohjoisinta pistettä, joka on Nourgamissa 45 km päässä. Tie 970 sinne seurasi Tenojoen virtausta. Saavuimme Suomen rajavartiostoon. Koronatilanne esti meitä jatkamasta Norjaan. Jäimme rajamiesten kanssa seurustelemaan erittäin hiljaiselle rajalle, sillä liikkeellä oli tuskin lainkaan ihmisiä. Ainoa varteenotettava tapahtuma oli vanhalla farmari Volvolla rajan ylittänyt ilman pysähdystä kolmen nuoren seurue. Tuskin oli kulunut 15 minuuttiakaan, kun Volvo palasi takaisin Norjasta päin, jossa nuorisopurkka lienee käännytetty takasin Suomeen. Nyt rajamiehet kertoivat heille tulevan toimintaa. Volvo pysäytettiin ensimmäisenä rikkomuksena ajovalon epäkuntoisuus ja toisena oli yhdeltä huimapäältä puuttuva henkilöllisyystodistus.

Morjestimme rajamiehille ja lähdimme paluumatkalle rajapisteeltä Nourgamin kylään kauppaan. Utsjoki kuten Nougam ovat ns. rajakauppoja eli norjalaiset käyvät runsaasti Suomen puolella kaupassa, koska Suomessa on paljon edullisempaa.

Koska majapaikkamme olisi tulevana yönä mökkimajoitus ilman illallista ja aamupalaa niin teimme näitä korvaavat kattavat ostokset. Tilaahan meillä löytyi kuljettamiseen, koska Bemariemme laukkarajat olivat varsin tilavat. Utsjoelta eteenpäin muonituksemme noudattikin tätä käsikirjoitusta kolmen päivän ajan. Kokkinamme hääraisi Jari ja minun roolini olisi olla tiskari. Utsjoen mökkimme oli mukavan kokoinen kaikkine mukavuuksineen, vaikka sen erikoinen ulkonäkö kuvasti aivan muuta.

LAUANTAI 6.6.

Utsjoella heräsimme ulkona vallitsevaan kosteaan ilmaan ja sateeseen. Lähdimme nyt kohti Karigasniemeä tietä 970/E6, joka seurasi Tenon virtausta. Tie tunnetaan maisematienä ja kun viimeksi olin täälläpäin ajellut kolmisen vuotta sitten niin olosuhteet olivat aivan toisenlaiset. Nytkin tie oli maisematie, mutta maisemien nauttimisesta ei ollut tietoaakaan. Oli sumua sekä satoi ja välillä vaikutti tulevan myös räntää alas tumman puhuvista pilvistä. Yhdelle tien levennykselle pysähdyimme vaihtamaan paksut goretex ajohanskat ja katsoimme Tenon tulvavesien voimakasta virtausta kohti merta. Maisematietä saavuimme 100 km ajon jälkeen Karigasniemelle. Paikallisessa kyläkaupassa kyselimme päällystämättömän 65 km tienpätkän kunnosta Angelin kylään. Usealla henkilöllä oli oma mielipide tiestä Angelin kylään, mutta se ei tuntunut yhtyvän kenenkään muun mielipiteeseen. Lähinnä uskoimme lopulta taksimiehen havaintoihin, sillä olihan hän kuulemma ajellut siellä parisen päivää aiemmin. Vettä on tosin satanut runsaasti noista havainnoista ja tien kunto on voinut kärsiä suurestikin, mutta taksimiehen mukaan pyörillämme kyllä tulisimme selviämään.

Lähdimme siis kaupalta eteenpäin Angeliin tietä 9704. Matkan edetessä selvisi, että tie ei täysin osoitautunut lähelle taksimiehen kuvausta, mutta perille pääsimme ilman kommelluksia. Inarijoen varressa lähellä Norjan rajaa sijaitsevassa kylässä valtaosa asukkaista puhuu pohjoissaamea. Kylä on tunnettu

Partisaanien uhrien muistomerkki kouskussa

kansamusiikkiyhtyeestä Angelin tytöt. Angelista tietä 9553 lähdimme kohti Inaria. Sade oli loppunut, mutta vastaavasti oli tulvan vesimassat vallanneet suuret alueet metsiköistä ja lähentelivät meidänkin käyttämämme tien 92 tienpientareita. Inarissa oli majoituksemme kylän keskustan tuntumassa olevassa mökkikylässä. Vuokraamamme mökki oli lähes uuden karhea. Ulkona tuli taivaalta vettä kuin saavista kaataen. Pyörien sivujalan alle oli laitettava kunnon aluslevy, koska vain se estäisi jalan painumasta syvälle maahan ja pyörien kaatumisen. Vesilätäkö mökkimme edessä oli parhaimmillaan nilkkaan saakka. Huolsimme varusteitamme ja hie-man suurempi mökki suuremmin kuivatustiloin ei olisi ollut yhtään pahitteeksi. Lopulta sade loppui alkuillasta ja näin oli ilman sateenvarjoja helppo lähteä tutustumaan Inariin.

SUNNUNTAI 7.6.

Tietä 955 lähdimme aamupalan jälkeen etenemään kohti Suomen suurinta kansanpuistoa ja Euroopan suurimpiin kuuluvia metsäerämaita. Kyseessä oli Lemmenjoen kansallispuisto, jonka matkailukeskukseen myös ajelimme 45 km matkan Inarista. Kahvit Lemmenjoella nautituumme jatkamme kohti Pokkaa varsin korpisissa Lapin maisemissa tietä 955. Pokassa päättyy päällysteinen tie. Täällä Tievan Baarissa nautimme seuraavan kuppiset kahvia ja leivonnaisen. Taukomme venyy lähes tun-

Lunta riitti

nin pituiseksi, sillä baarin omistaja on varsin puhelias. Pokassa ympäri vuoden asukkaita on kuusi, mutta kesäisin väkeä riittää mm läheisen mökkikylän ylläpitämiseen. Seuraavat noin 60 km on edessä päällystämätöntä tietä ja oli alkanut sataa kuten kaksi viimeistä päivää. Edessä oli siis hikinen urakka vetisellä ja kuraisella tiellä. Ajelin ensin keulilla, mutta Jari taitavampana kuljettajan ohitti pian minut ja katosi pikku hiljaa näköpiiristäni. Tällaisesta mahdollisuudesta olimme sopineet jo etukäteen Pokan baarissa. Lompolon tiehaarassa noin 30 km ajettuani Jari minua odottelikin kuten olimme suunnitelleet. Molemmat miehet kuin pyörätkin olivat tukevasti kurassa. Päivän loput kilometrit ajelisimmekin myös eri reittejä Muonioon eli tiemme erkanivat joksikin aikaa. Itse jatkaisin ensin Sirkkaan ja edessäni olisi näin tätä kuravelliä vielä noin 30 km. Sirkasta edelleen jatkoin tietä 79 ja päädyin näin Muonioon 50 km ajotaipaleen jälkeen jatkuvassa sateessa. Erottuamme Jari jatkoi ensin Lompoloon kuravellissä, mutta sitten tie muuttui irvikuvaksi päällysteiseksi tieksi. Hänen päämääränsä oli käydä tervehtimässä matkamuiستomyymälän pitäjää Sonkamuotkassa ja jatkaa sieltä kohti Muoniota. Olimme varanneet Motellista apartamentos tyyllisen majoituksen saunalla ja pikkukeittiöllä, joka toimii Muonion SEO huoltamon yhteydessä. Tiesin olevani Muoniossa pari, kolme tuntia aiemmin kuin matkakaverini ja näin minulla jäi aikaa käydä tankkaamassa ja kaupassa ennen retki-kuntamme yhteen kokoontumista. Kaupan ostoksilla oli tarkoitus valmistaa illallinen ja seuraavan päivän aamiaisen. Ostoslistalla oli myös saunaoluet, sillä tiesin piakkoin paikalle sateessa saapuvan matkakumppanini kaipaa-van löylyjä ja siksi saunankin laitoin päälle hyvissä ajoin.

MAANANTAI 8.6.

Ilmojen haltijat olivat puolellamme herätessämme. Sää suorastaan kutsui meitä tien päälle ja lähdimmekin heti aamiaisen jälkeen. Ensimmäisinä ajotunteina koimme Lapin lukuisat talvimatkailukeskukset tuntureineen. Ensimmäisenä oli vuorossa Olos, jonne Muoniosta oli vain 5 km. Seuraavana listallamme olivat Ylläksen Äkäslompola ja Ylläsjärvi. Ylläksen lomakohteita Äkäslompoloon yhdistää 15 km pitkä maisematie. Tien pätkällä oli taukopaikka, jonne oli vanhalla matkailuautolla kaksi pariskuntaa jymähtänyt paikalleen. Lomamatkalle hankitun matkailu-auton hankintahinta oli ollut edukas, mutta laatu jo pääl-

Vesi lähes vallannut ajotien

Lemmenjoella

lepäin katsottuna oli varsin heikko. Valitettavasti emme voineet auttaa heitä ja niinpä jatkoimme kohti Kolaria. Suomen ja Ruotsin rajalla Kolarissa lähdimme etenemään Muonionjoen juoksua kohti etelää. Käytimme vanhaa tietä numero 9381, joka oli oivallinen valinta 21/E8 sijaan. Ylitimme Napapiirin ja joen rantatie muutti nimensä Tornionjoeksi ja kun olimme ajaneet sitä Pellon niin Kolarista tänne oli matkaa kertynyt 70 km. Pellossa pääväylä 21/E8 yhdistyi rantatien kanssa. Pellon kuuluisin ja merkittävin henkilö vuosien takaa on varmasti mestarihiihtäjä Eero Mäntyranta. Hänen patsaansa on Pellon läpi kulkevan 21 tien varrella. Mäntyranta on maamme menestykkäin hiihtäjä, joka on osallistunut mm neljästi Olympialaisiin. Patsaalta otimme allemme pääväylän Kattilakoskelle, joka oli seuraava lyhyt taukopaikkamme. Täällä tie kulki aivan Torniojoen rannassa ja levähdyspaikalle meidän oli lisäksi useita ihmisiä pysähtynyt katsomaan kosken pauhua. Kosken jälkeen Aavasaksa oli seuraava taukopaikkamme. Tämän nimensä mitä ilmeisemmin tutkimusten mukaan Hansakauppialta saaneen kunnan lomakylä ja hiihtokeskus sijaitsee noin 5 km Ylitornion keskustasta. Ajoimme aivan ylös 242 metriä merenpinnasta sijaitsevaan tunturiin, jossa matkailijoita palveli kahvila. Nautimme varsin hyvät kahvileivät kahvien kera ennen kuin kiipeisimme näkötorniin. Näkötornista saimme vasta selvän kuvan, kuinka suuret olivat Tornionjoen tulvat viime keväänä. Huomasimme, että vesi oli vallannut suuret maa-alueet katsoimme sitten mihin suuntaan tahansa. Aavasaksa oli myös se paikka, jonka jälkeen aloimme keräämään kimometrejä tasaiseen tahtiin, jotta olisimme Oulussa ennen iltaa. Torniossa havaitsimme Lapinsodan toisen muistomerkin. Oulussa majapaikaksi olimme varanneet keskustasta aivan uuden apartementosin yksinön Star Homes, joka löytyy booking varausjärjestelmästä.

Kokkailimme Simosta ostamistamme eineksistä maittavan aterian ennen kuin lähdimme patikoimaan ns. kaupunki-

Tievanbaari pokassa

Maisematie kulkee Ylläsjärven ja Äkäslompolon välillä

Eero mäntyranta, Pello

Napapiirillä

Kahvipaikka Aavasaksalla

kierrokselle. Reissumme aikana talouspuoli oli pysynyt hyvin hanskassa ja tästä kiitos oli juuri itsetehdyistä aterioistamme ravintolaillallisten sijaan. Viimeinen itsetehty ateria oli tässä tapauksessa Oulussa nauttimamme aamiainen.

TIISTAI 9.6.

Tämä päivä oli yksi reissumme lyhimmistä, sillä Oulusta seuraavaan majapaikkaamme Seinäjoelle kertyi matkaa 340 km. Reitimme kulki Ylivieskaan, Sieviin, Kaustisiin ja Kauhavalle. Kaustisissa pidimme pienin ajotauon välipaloiheen ja Kauhavalla kävimme tutustumassa mitä kuuluu lopetetulle Ilmasotakoululle.

KESKIVIIKKO 10.6.

Seinäjoelta jatkoimme Turkuun edelleen välttämättä tylsää ajelua rantatiellä 8 vaan reitimme kulki nämä viimeiset sadat kilometrit Turkuun Kauhajoen, Kankaanpään ja Huittisten kautta. Päästyämme perille vilkaisimme matkamittareihimme ja ne kertoivat, että reissulla oli matkaa kertynyt noin 3500 km. Olimme onnistuneet antamaan koronalle vastaiskun eli viruksesta huolimatta onnistuneet toteuttamaan lomamatkan vaikkakin kohde Saksassa oli vaihtunut laajaan kotimaan-kierrokseen. Mennyt kesä toi onneksi myöhemmin toisen vastaiskun, kun Baltian maat ja Suomi sallivat matkustamisen heinä-elokuussa muodostuneessa ns. matkustuskuppilassa. Tämän mahdollisuuden käytinkin hyväkseni vaimoni Ritvan kanssa ja teimme kolmen viikon ajoretken Baltiaan.

Kalevi "Klepa"Kankaansyrjä

MOOTTORIPYÖRÄN JA AUTON AJONESTOAVAIMET

- Avaimien koodaus • Nappien korjaus •
- Kuoren ja pariston vaihdot •

Myllyn
SUUTARI

Jalkine- ja avainpalvelu Oy

Ajovarusteiden ja jalkineiden korjaus

Myllyn Suutarilta Raisiosta Puh. 040 5388 951

RETKI TARTOON

Kerhon perinteinen kevätretki Viroon jouduttiin Covid19-pandemian takia perumaan. Tästä harmistuneena pieni joukko motoristeja päätti kuitenkin yrittää järjestää oma-toimimatkaa eteläiseen naapurimaahan, jos se vain jossakin kohtaa ajokautta olisi mahdollista. Heinäkuun lopulla päästiinkin matkaan. Matkakohteeksi sovittiin kaunis Tarton yliopistokaupunki ja tukikohdaksi hotelli Dorpat. Sovitulla viikolla asiasta kiinnostuneet tulisivat paikanpäälle omien aikataulujensa mukaan. Lähdimme Harrin, Hessun ja Juhan kanssa matkaan maanantaina. Paluuliput olivat lauantaille. Ritu ja Klepa olivat jo valmiiksi Baltiassa ja liittyivät seuraamme myöhemmin.

Menomatka sujui hienossa säässä. Matkalla pysähdyttiin Saulan sinisten lähteiden kohdalla. Alueella on kolme lähettä: Mustallikas, Siniallikas sekä Valgeallikas. Jokaisen lähteen väri on hieman erilainen.

Viikko oli melko sateinen. Tiistaina kävimme Heikin ja Harrin tutustumassa kaupungin nähtävyyksiin ja jokiristeilyllä kaupungin läpi virtaavalla Emajoella. Keskiviikkona lähdettiin pyörillä ulos kaupungista määränpäänä Peipsijärvi. Kovan

sateen takia retkestä tuli lyhyt, mutta löysimme kuitenkin mukavan pienen lounaspaikan, jossa tarjottiin Peipsijärven kalaa.

Tartossa on monenlaista nähtävää ja suosituimmat kohteet ja ravintolat tulivatkin meille tutuiksi. Vierailimme myös Ah-haa! -tiedekeskuksessa, joka oli ihan hotellimme vieressä. Perjantaina suuntasimme pyörät taas ulos kaupungista ja vierailimme Jõgevan kokoontumisajoissa.

Lauantaina lähdimme kotia kohti. Ajoimme Tallinnan satamaan vanhan ja kauniin Vijandin kaupungin kautta, jossa pysähdyimme kahville.

Ossi Lindstedt

PALKINTOKESKUS

Palkinnot pieniin ja isoihin palkitsemisiin Turusta!
Myös kaiverukset ja laatat.

Kupittaaan urheilukeskus
Hippoksentie 21
20720 Turku

puh 020 7120 850
myynti@palkintokeskus.fi
www.palkintokeskus.fi

www.pizzaline.fi

Aukioloajat: Ma-To 10-23, Pe-La 10-24, Su 11-23.

Yliopistonkatu: Ma-La 10.30-21.30 Su 11.00-21.30

Arkisin lounastarjous klo 10-14, tavalliset pizzat 9,00 €
(paitsi nro 13).

Lounas-aikaan vähintään kahden pizzan tilaajalle kuljetus
on ilmainen. Kotiinkuljetus 5,00 €. Yli 10 pizzan tilauksessa
kuljetus ilmainen!

*Tervetuloa ruokailemaan myös
viikityisiin ravintolatoiloihimme!
Tilaa tai nouda!*

PIZZALINE TURKU
Itäinen Pitkätie 90, Turku
puh: 02-234 1998
fax: 02-234 2760
asiakaspalvelu@pizzaline.fi

PIZZALINE TURKU
Yliopistonkatu 6, Turku
puh: 02-239 2000
fax: 02-234 2760
asiakaspalvelu@pizzaline.fi

PIZZALINE RAISIO
Voudinkatu 9, Raisio
puh: 02-467 6200
raisio@pizzaline.fi

PIZZALINE KAARINA
Aittakatu 1, Kaarina
puh: 02-234 1990
fax: 02-234 2760
kaarina@pizzaline.fi

TARTTO, HISTORIAA JA NÄHTÄVÄÄ

Turun ystävyyskaupunki Tartto (Tartu) on Viron toiseksi suurin kaupunki, ja Viron kulttuurin ja sivistyksen pääkaupunki. Tartto on Viron vanhin kaupunki. Toomemäellä on ollut muinaislinna jo 400-luvulla. Paikka tuntuu heti kotoisalta näin turkulaisena. Tumpin reissulla aika riitti sateisesta säästä huolimatta vain pintaraapaisuun.

Ensimmäiset kirjalliset maininnat ovat vuodelta 1030, kun Kiovan Jaroslav I Viisas valloitti sen (silloin Tarbatu). Siihen aikaan ei vielä sodittu öljystä, mutta Tarton sijainti kauppatieiden risteyksessä riitti syyksi.

Tarton kaupunginavaimia ovat kilistelleet vuoroon virolaiset, saksalaiset, venäläiset, puolalaiset ja tietysti me ruotsalaiset.

Ensimmäisen kymnaasin eli korkeakoulun perustivat jesuiitat 1583. Se tuli tiensä päähän 1625, kun me ruotsalaiset ohjasimme jesuiitat maasta ulos. Ruotsalainen kymnaasi perustettiin 1630 ja Tarton yliopisto (Academia Dorpatensis) vuonna 1632 (Kustaa II Adolf). Vertailun vuoksi Kungliga Akademien i Åbo perustettiin vasta 1640. Tarton yliopiston päärakennus on vuodelta 1809.

Sodan aallot loiskivat näyttävästi yli Tarton vähän väliä aina näihin päiviin asti. Suomeakin koskettava Tarton rauha solmittiin 1920.

Toisessa rähinässä niin neuvostoliittolaiset kuin saksalaisetkin läiskivät virolaisia kuin vierasta sikaa ja kyyditykset jatkuivat vielä sotien jälkeenkin. Tartto oli Viron vapaustaistelun keskus. Itsenäistymisen jälkeen väki on vähentynyt, mutta kulttuuri ei.

Tarttoon kannattaa TUMPPilaisenkin pysähtyä joksikin aikaa, vaikkei sataisikaan. Jokirannassa (Emajoki) on hyvä hydrata elimistöään (suosittelen mm. Pikku-Kuuban mohiittoja). Ruokapaikkoja on varmaan kymmeniä. Ruutikellarista Heseen. Italialaisesta venäläiseen.

Nykyinen (1700 luvun lopulla rakennettu) Raatihuone on jo kolmas versio aiheesta samalla paikalla. Sen edustalla torin yläpäässä on pakkoselfien paikka. Suudlevat tudengid ja suihkulähde. Torin alapäästä löytyy puolestaan taidemuseon vino talo. Sille on käynyt kuin vanhalle Martinsillalle: paalut pettivät, keskiaikainen kivimuuri ei.

Raatihuoneen läheltä löytyy infopisteestä karttoja mm. omatoimikävelykierroksesta. Suurin osa nähtävyyksistä on kilometrin säteellä raatihuoneesta. Ainoastaan Toomemäen suuntaan se on ylämäkeen.

Jos koivet kestävät ja tahdistimen paristoissa riittää virtaa, suosittelen kulttuuripolun seuraamista Toomemäelle. Jos virtaa ei riitä, löytyy kulttuuripolulta paljon muutakin nähtävää ihan raatihuoneen lähistöltä.

Toomemäen puistossa on runsaasti nähtävää. Tuomiokirkon rauniot ovat näkemisen arvoiset jo itsessään. Pientä korvausta vastaan pääsee testaamaan polviaan ja tutustumaan näköalatasanteisiin torneissa. Maanpinnan tasolla pääsee kaartelevaan korvauksetta. Raunioiden toiseen päähän on kunnostettu tilat yliopiston museolle. Mäeltä

Kuvat: Merihessu

Väike Kuuba eli Pikku Kuuba

Mohitot ja Harri

Suutelevat opiskelijat

Raatihuone

löytyy myös merkkihenkilöiden patsaita, mm. Kristjan Jaak Peterson (vironkielisen kirjallisuuden luoja) ja K.E. von Baer (merkittävä luonnontieteilijä 1800-luvulta). Sitten on vielä tähtitorni, vanha anatomianlaitos ja korkeimman oikeuden rakennus.

Toomemäelle johtavien katujen yli on rakennettu kaksi viehättävää siltaa: Pirunsilta ja Enkelisilta. Enkelisilta on rakennettu 1816 ja nykyinen versio on vuodelta 1836. Pirunsilta on rakennettu 1913 Romanovien 300-vuotisjuhlan kunniaksi.

Muuta katsomisen arvoista mm. Jaanin kirkko terrakotta-veistoksineen, Yliopiston kasvitieteellinen puutarha, kaupungin muuri, lelumuseo ja käsityökilantalo.

Vino talo

Emajoki

Harri Enkelisillalla

Seinämaalaus - yliopisto

Enkelisilta

Elävä patsas ja Harri

Ravintolassa

SEMAFORI PUB

02 2540 208
Juhannuskatu 24, 20100 Turku

-biljardi -seurapelit
-darts -ilmainen internet

Laaja Olutvalikoima!
TuMPilaisille
olut/siideri 5€

Maukkaat Pizzat
Nautipaikan päällä
tai ota mukaan!

Avoimna: ma-to 15-24 la 12-02
pe 15-02 su 12-24

PYHEEN KYLÄKAUPPA

Helposti, nopeasti ja edullisesti laadukasta Pyheen kyläkauppa sijaitsee Kustavintien varrella Mynämäen Mietoissa. Tervetuloa kokemaan aitoa kyläkaupan tunnelmaa Saariston Rengastiellä.

Kaupasta esimerkiksi grillattavia, virvoitusjuomia ja jäätelöä. Kahviossa voit nauttia ruokaisia sämpylöitä ja patonkeja sekä kebabannoksia hyvän kahvin tunnelman kera.

Löydät Pyheen kaupan ja kahvilan myös facebookista ja instagramista!
Pyhäntie 3, Mietoinen, www.pyheenkauppa.fi

ma-pe 8-19
la-su 10-18

**MOTORISTIN
TAUKOPAIKKA**

Kunnuun Pyörä

Mopot, skootterit, mopoautot,
mönkijät ja pienkoneet Jutuun
Orikedolta!

Honda- ja Yamaha
petämootorien huolto
sekä varaosat.

Polttolaitoksenkatu 9
20380 Turku
02 238 8333

www.kunnuypyora.fi

DERBI aprilia STIHL

AIXAM HONDA GRAMER

Klassista hierontaa
kivunhoidon tekniikoilla,
Purentalihasten käsittelyä
sekä Psykkistä
Valmennusta
Paimiossa!

Hoitava Hieronta Tiiu/
Wellness Training Tiiu

Asematie 1, 21530 Paimio

p. 044 257 3533
e-mail: hoitavahierontatiiu@gmail.com

Nettijaanvaraus:
<https://varaa.timma.fi/paimionkauneuspiste>

Koodilla **TuMP21** saat
Hieronnasta /Purenta-
lihasten käsittelystä tai
Psykkisestä
Valmennuspaketista
-15% / 1 per asiakas

Ei voi yhdistää muihin
tarjouksiin!

Voimassa vuonna 2021.

0210041

TAXIDATA

TAXIDATA, KAIKISSA
OLOSUHTEISSA TÄNÄÄNKIN JA
TURVALLISESTI

www.taxidata.fi

MOTORISTIVSTÄVÄLLISTEN RAVINTOLOIDEN

AJOKAUDEN TARJOUS:

MOTORISTIKAHVI 50SNT.

WANHA KUPITTA

KAUPPIAS HAMMARIN KATU 37

TOIVOLANKATU 5

**MITEN SINÄ NAUTIT
MOOTTORIPYÖRÄSTÄSI**

Biketeam

Biketeam Raisio
Tuotekatu 12
Raisio

Biketeam Vantaa
Antaksentie 4
Vantaa

Biketeam Tampere
Autokeskuksentie 12
Pirkkala

Radalla, mutkateillä, reissun päällä vai maastossa? Harrastitpa mitenkä vain, täyden palvelun Biketeam-moottoripyörälatot Vantaalla, Tampereella ja Raisiossa ovat oikea lähtöpiste jokaiseen moottoripyöräseikkailuusi. Tervetuloa!
Biketeam.fi

FOR THE RIDE

KIINTEISTÖNVÄLITYSTÄ VAUHDILLA

Kukaan muu maailmassa ei myy enemmän asuntoja kuin RE/MAX,
anna minun todistaa tämä.

Pyydä minulta ilmainen arvio asunnostasi tai mökistäsi.

Räätälöin aina palvelupaketin yksilöllisesti kohteen mukaan

- ammattimaiset valokuvat
- kopterikuvaus
- stailaus & kalustuspalvelu
- virtuaalinen kalustus tyhjään asuntoon
- Laajin mahdollinen näkyvyys SOME_Boosterilla
- Laadukkaat väriesitteet

Rainer Nilovaara
Yrittäjä, LKV,
KiAT, NHS
044 585 7334
rainer.nilovaara@remax.fi

RE/MAX
OMAANKOTIIN

Kiinteistönvälitys Omaankotiin Oy LKV
Yliopistonkatu 16, 20100 Turku
P. 010 320 5656 | omaankotiin@remax.fi

remax-omaankotiin.fi

Kuvan pyörä varustettu.

Pan America™ 1250

152 hv/128 Nm ja hinta alk. 21 070€

Jälleenmyynti:

HARLEY-DAVIDSON
Turku

Hämeen Valtatie 133, 20540 Turku, Finland

ark. 10-18, la 10-14

+358 10 3273 180

www.harley-davidsonturku.fi